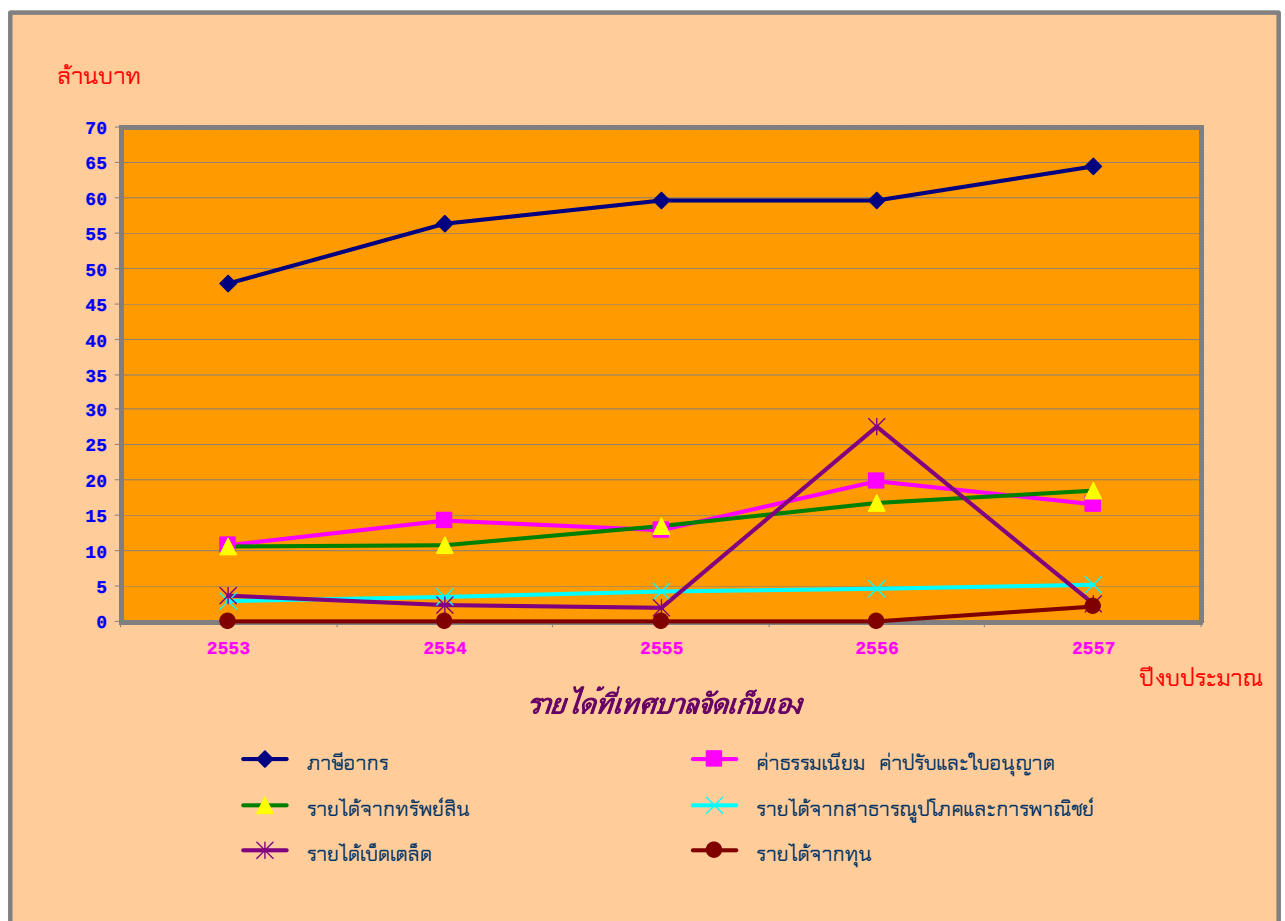

รายงานการวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน ประจำปีงบประมาณ 2557

เทศบาลนครลำปาง
Lampang City Municipality

บทสรุปผู้บริหาร

ปีงบประมาณ 2557 เทศบาลมีรายได้ 672.32 ล้านบาท รายจ่าย 573.55 ล้านบาท โดยมีดุลการคลังในงบประมาณเกินดุล 101.76 ล้านบาท เมื่อรวมกับดุลการคลังนอกงบประมาณซึ่งขาดดุล 2.99 ล้านบาท ทำให้เกินดุลการคลัง รวมทั้งสิ้น 98.77 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 17.22 ของรายจ่ายทั้งหมด โดยมีประเด็นสำคัญและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

ประเด็นสำคัญ

- ด้านรายได้ รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้ จำนวน 261.27 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 1.80 มีสัดส่วนร้อยละ 38.86 ของรายได้ทั้งหมด สาเหตุจากผลการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลต่ำกว่าเป้าหมาย เพราะได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ได้แก่ ภาษีสรรพสามิต ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 6.97 ล้านบาท เนื่องจากปัจจัยทางการเมืองส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภค และการใช้จ่ายภายในประเทศในภาพรวมลดลง ทำให้ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ประกอบกับการส่งมอบรถยนต์ในโครงการรถยนต์คันแรกตามนโยบายของรัฐบาลสิ้นสุดโครงการ อีกทั้ง ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดิน เทศบาลได้รับจัดสรรลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 3.73 ล้านบาท เนื่องจากกรมที่ดินจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากประชาชนที่ทำธุรกรรมอสังหาริมทรัพย์ได้ลดลง สาเหตุจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ส่งผลให้ผลประกอบการของภาคเอกชนไม่ขยายตัว ทำให้การทำธุรกรรมอสังหาริมทรัพย์ถูกเลื่อนระยะเวลาออกไป

- ด้านรายจ่าย เทศบาลมีรายจ่ายประจำ จำนวน 366.04 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 82.99 ของรายจ่ายตามงบประมาณ โดยจะเห็นได้ว่ารายจ่ายประจำของเทศบาลอยู่ในระดับที่สูง เนื่องจากได้นำรายจ่ายประจำที่ใช้ในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านการพัฒนาองค์กร ด้านการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต อันเป็นภารกิจหน้าที่หลักของเทศบาลที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย จำนวน 116.92 ล้านบาท มารวมคำนวณด้วย ดังนั้น เทศบาลจึงมีรายจ่ายประจำในส่วนที่เป็นเงินเดือน ค่าจ้าง (รวมเงินเดือนครู และค่าจ้างประจำของโรงเรียนในสังกัด) ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการบริหารงานของเทศบาล จำนวน 249.12 ล้านบาท

- ด้านหนี้สินและภาระหนี้ ในปีงบประมาณ 2557 เทศบาลมียอดหนี้สินคงค้าง จำนวน 72.40 ล้านบาท เป็นเงินกู้จากธนาคารออมสิน (กองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค) จำนวน 2.59 ล้านบาท และหนี้เงินกู้กองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล (ก.ส.ท.) จำนวน 69.81 ล้านบาท ทั้งนี้ เทศบาลมีภาระหนี้สิน จำนวน 9.48 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.15 ของรายจ่ายตามงบประมาณ ซึ่งเมื่อคาดการณ์ในปีงบประมาณ 2558 เทศบาลมีภาระหนี้สินที่จะต้องชำระรวมทั้งสิ้นจำนวน 8.79 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.69 ของประมาณการรายจ่ายตามงบประมาณ

- เทศบาลมียอดเงินสะสมรวม (ไม่รวมทุนสำรอง) จำนวน 435.24 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณที่ผ่านมา จำนวน 86.32 ล้านบาท มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.74 เป็นเงินฝาก ก.ส.ท. จำนวน 95.04 ล้านบาท เมื่อหักภาระผูกพันและการกันสำรองแล้ว จะเหลือเงินสะสมที่สามารถจ่ายได้ ณ วันที่ 30 กันยายน 2557 จำนวน 315.61 ล้านบาท

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- เทศบาลควรแสวงหาแหล่งรายได้ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น ควรมีการทบทวนเทศบัญญัติเกี่ยวกับจัดเก็บค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต อาจมีการปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมให้มีความสอดคล้องกับต้นทุนของการให้บริการ เพื่อเพิ่มสัดส่วนของรายได้ที่จัดเก็บเองให้สูงขึ้น โดยในส่วนของรายได้จากภาษีควรมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ควรเพิ่มช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษี การให้บริการชำระภาษีผ่านธนาคารอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเครือข่ายในการขอความร่วมมือ และการให้ความร่วมมือเมื่อได้รับการร้องขอจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการพัฒนาเพิ่มศักยภาพในการจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพ มีการติดตามเร่งรัดการจัดเก็บภาษีอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ในส่วนของค่าธรรมเนียม ควรตรวจสอบสภาพอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ หรือจัดหาใหม่เพิ่มเติม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการให้บริการ และควรมีการออกสำรวจภาคสนาม เพื่อให้ได้ผู้ชำระค่าธรรมเนียมครอบคลุมและทั่วถึง
- เทศบาลควรให้การสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชน โดยอำนวยความสะดวกทั้งในเรื่องของการดำเนินการตามกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ การบริการด้านสาธารณูปโภค การให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนการเพิ่มเครือข่ายและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ประกอบการ เช่น การเชิญให้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมของเทศบาล การรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะ เป็นต้น รวมถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการให้ความร่วมมือชำระภาษี ค่าธรรมเนียม ฯลฯ ซึ่งเป็นผลทำให้เทศบาลมีรายได้จากภาษีเพิ่มมากขึ้น
- เทศบาลควรปรับลดรายจ่ายประจำที่ไม่มีความจำเป็นต้องจ่าย โดยพิจารณาจากสถิติข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณ ตลอดจนควรรณรงค์ให้บุคลากรมีการใช้วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้โดยประหยัดตามความจำเป็นอย่างเต็มประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับโครงการที่ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นลำดับแรก โครงการที่สามารถเสริมสร้างเพิ่มพูนรายได้ให้กับประชาชน โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร และการให้บริการของเทศบาล โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด
- เทศบาลควรปรับปรุงพัฒนาการบริการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้มาใช้บริการได้รับความสะดวก รวดเร็ว และมีความพึงพอใจสูงสุดต่อการบริการของเทศบาล โดยการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร ผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้บริการของเทศบาลได้มีความรู้ความเข้าใจในการให้บริการเพิ่มมากขึ้น เช่น เรื่องการให้บริการที่มีความถูกต้องเป็นมาตรฐานเดียวกัน การให้บริการอย่างเสมอภาค ความรวดเร็วในการให้บริการ ความสุภาพ การมีมิตรไมตรี มีความเอาใจใส่ต่อผู้มาใช้บริการ เป็นต้น

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
สถานการณ์ด้านรายได้	1
สถานการณ์ด้านรายจ่าย	7
ดุลการคลัง	10
หนี้สินและภาระหนี้	11
เงินสะสม	13
ความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	14

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	โครงสร้างรายได้ของเทศบาล	1
ตารางที่ 2	โครงสร้างรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	2
ตารางที่ 3	โครงสร้างรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บให้หรือแบ่งให้	3
ตารางที่ 4	รายได้จากเงินอุดหนุนทั่วไป	4
ตารางที่ 5	ตัวชี้วัดโครงสร้างของรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	6
ตารางที่ 6	โครงสร้างรายจ่ายในภาพรวม	7
ตารางที่ 7	เปรียบเทียบสัดส่วนรายจ่าย	8
ตารางที่ 8	สัดส่วนรายจ่ายตามงบรายจ่ายต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ)	8
ตารางที่ 9	สัดส่วนรายจ่ายตามแผนงานต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ)	9
ตารางที่ 10	ดุลการคลัง	10
ตารางที่ 11	หนี้สินและภาระหนี้	11
ตารางที่ 12	รายการหนี้สินและภาระหนี้	12
ตารางที่ 13	เงินสะสม	13

สารบัญภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1	รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	2
แผนภาพที่ 2	รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เทศบาล	4
แผนภาพที่ 3	รายได้จากเงินอุดหนุนทั่วไป	5

เทศบาลนครลำปาง

บทวิเคราะห์ฐานะทางการเงินการคลัง ประจำปีงบประมาณ 2557

1. สถานการณ์ด้านรายได้

ในปีงบประมาณ 2557 เทศบาลมีรายได้จริงรวมทั้งสิ้น จำนวน 672.32 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 15.83 ล้านบาท มีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงจากปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 2.30 (ตารางที่ 1) ประกอบด้วย

- รายได้ที่จัดเก็บเอง จำนวน 109.25 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 15.05 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.25 ของรายได้ทั้งหมด รายได้ที่จัดเก็บเองลดลง ได้แก่ รายได้เบ็ดเตล็ด เนื่องจากในปีงบประมาณ 2557 เทศบาลไม่มีรายได้จากประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำ (เงินแปะเจี๊ยะ) จากผู้มาทำสัญญาเช่าพื้นที่ตลาดเทศบาล 1 (ตลาดหลักเมือง) รายใหม่

- รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้ จำนวน 261.27 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 1.80 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 38.86 ของรายได้ทั้งหมด สาเหตุจากผลการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลต่ำกว่าเป้าหมาย เพราะได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ได้แก่ ภาษีสรรพสามิต ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 6.97 ล้านบาท เนื่องจากปัจจัยทางการเมืองส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภค และการใช้จ่ายภายในประเทศในภาพรวมลดลง ทำให้ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ประกอบกับการส่งมอบรถยนต์ในโครงการรถยนต์คันแรกตามนโยบายของรัฐบาล ล้นสุดโครงการ อีกทั้ง ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดิน เทศบาลได้รับจัดสรรลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 3.73 ล้านบาท เนื่องจากกรมที่ดินจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากประชาชนที่ทำธุรกรรมอสังหาริมทรัพย์ได้ลดลง สาเหตุจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ส่งผลให้ผลประกอบการของภาคเอกชนไม่ขยายตัว ทำให้การทำธุรกรรมอสังหาริมทรัพย์ถูกเลื่อนระยะเวลาออกไป

- รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้เทศบาล จำนวน 301.80 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 2.83 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.89 ของรายได้ทั้งหมด ทั้งนี้ เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557

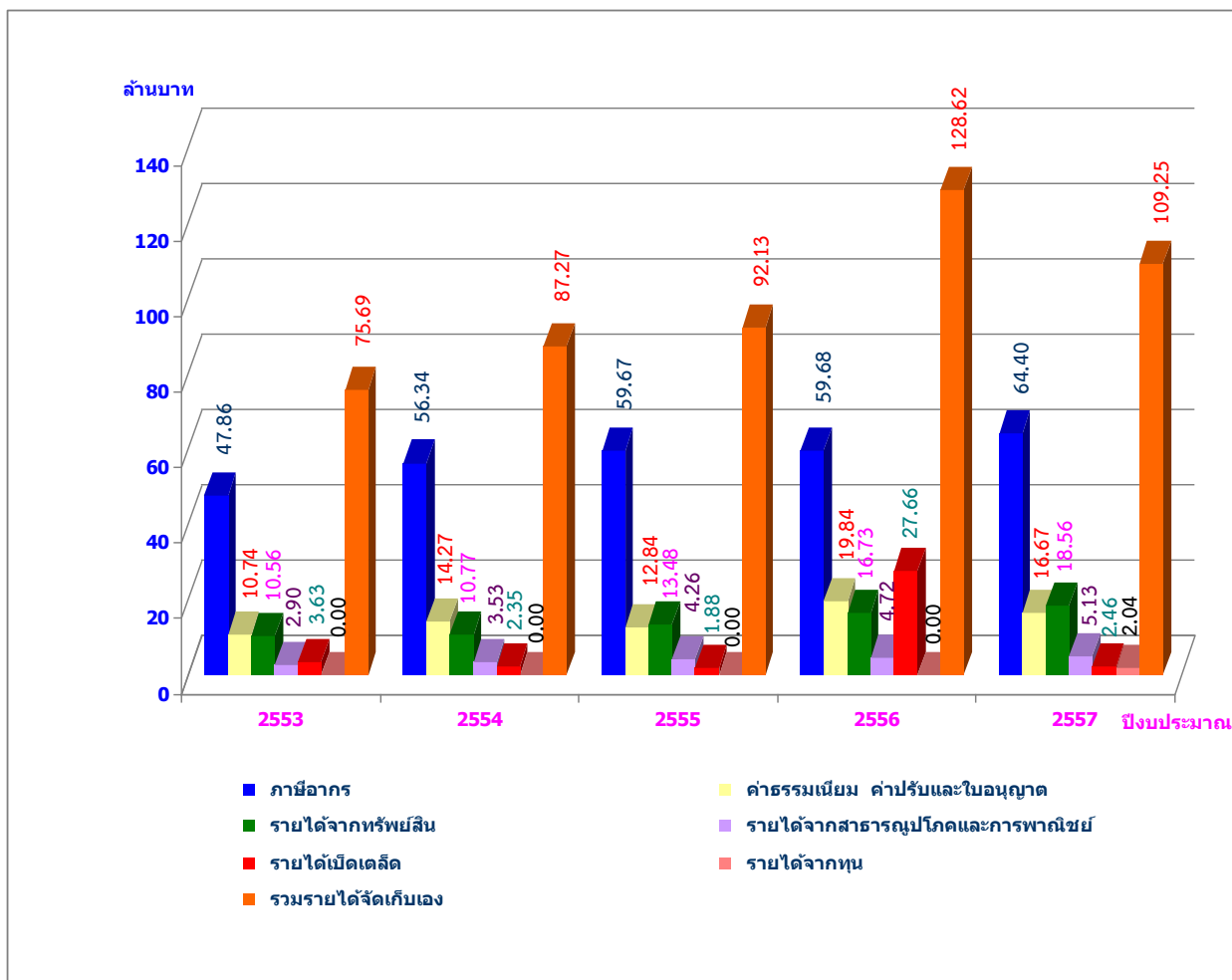
ตารางที่ 1 โครงสร้างรายได้ของเทศบาล

ประเภทรายได้	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
1. รายได้ที่จัดเก็บเอง (บาท)	75,692,024.09	87,268,177.11	92,134,293.91	128,615,757.29	109,254,761.46
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-5.90	15.29	5.58	39.60	-15.05
สัดส่วนต่อรายรับทั้งหมด (ร้อยละ)	15.70	16.23	16.29	18.69	16.25
2. รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น (บาท)	206,689,019.15	219,332,572.50	225,803,964.05	266,056,837.18	261,272,581.70
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	33.62	6.12	2.95	17.83	-1.80
สัดส่วนต่อรายรับทั้งหมด (ร้อยละ)	42.87	40.80	39.92	38.66	38.86
3. รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (บาท)	199,792,605.45	230,998,250.86	247,713,303.53	293,483,615.78	301,795,037.08
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-0.02	15.62	7.24	18.48	2.83
สัดส่วนต่อรายรับทั้งหมด (ร้อยละ)	41.44	42.97	43.79	42.65	44.89
รวมรายได้ทั้งหมด (บาท)	482,173,648.69	537,599,000.47	565,651,561.49	688,156,210.25	672,322,380.24
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	10.86	11.49	5.22	21.66	-2.30

ตารางที่ 2 โครงสร้างรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง

หมวดรายได้	ปี 2553 (บาท)	ปี 2554 (บาท)	ปี 2555 (บาท)	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)
ภาษีอากร	47,856,147.58	56,340,555.60	59,668,880.12	59,675,032.82	64,395,238.13
ค่าธรรมเนียมค่าปรับ และใบอนุญาต	10,735,757.84	14,274,815.87	12,841,637.78	19,837,291.21	16,672,884.69
รายได้จากทรัพย์สิน	10,564,531.72	10,770,930.86	13,483,765.00	16,725,192.93	18,560,413.40
รายได้จากสาธารณูปโภค และการพาณิชย์	2,903,548.95	3,532,292.44	4,264,883.97	4,718,635.65	5,125,179.98
รายได้เบ็ดเตล็ด	3,632,038.00	2,349,582.34	1,875,127.04	27,659,604.68	2,456,485.26
รายได้จากทุน	-	-	-	-	2,044,560.00
รวมรายได้จัดเก็บเอง	75,692,024.09	87,268,177.11	92,134,293.91	128,615,757.29	109,254,761.46

แผนภาพที่ 1 รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง

รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง ภาพรวมมีรายได้ลดลงจากปีที่ผ่านมา รวมจำนวน 19.36 ล้านบาท (ตารางที่ 2 และแผนภาพที่ 1) แต่เมื่อพิจารณาแยกตามหมวดรายได้ จะเห็นได้ว่า หมวดภาษีอากร มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 4.72 ล้านบาท โดยเทศบาลสามารถจัดเก็บได้เพิ่มขึ้นจากภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และ ภาษีป้าย เนื่องจากการพัฒนาขีดความสามารถและเพิ่มระดับความพยายามในการจัดเก็บภาษี การเพิ่มประสิทธิภาพ ในการปรับปรุงระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน รวมถึงการติดตามเร่งรัดภาษีอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง

หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต มีรายได้ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 3.16 ล้านบาท โดยมีปัจจัยสนับสนุนทำให้ผลการจัดเก็บรายได้ลดลง อันเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ทำให้ผู้ประกอบการ ภาคเอกชนไม่ขยายตัวเท่าที่ได้คาดการณ์ไว้ มีผลทำให้ผู้รับบริการต้องเลื่อนระยะเวลาออกไป ประกอบกับข้อจำกัด ในด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการให้บริการของเทศบาล มีสภาพชำรุด หรือเสื่อมสภาพ ทำให้ผู้รับบริการ ไปใช้ทางเลือกอื่นจากภาคเอกชนที่สามารถสนองความต้องการได้อย่างรวดเร็ว

หมวดรายได้จากทรัพย์สิน มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 1.84 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากรายได้ ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร เนื่องจากเทศบาลมีการบริหารโดยมุ่งเน้นสถาบันการเงินที่ให้ผลตอบแทนระยะสั้น 3 - 6 เดือน ในอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น

หมวดรายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 0.41 ล้านบาท เนื่องจากสถานธนานุบาลเทศบาลนครลำปางมีการบริหารกิจการที่มีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการบริการเพื่อประชาชน มีการจัดหาเงินทุนหมุนเวียนเพื่อให้มีสภาพคล่อง ทำให้ประชาชนมาใช้บริการสถานธนานุบาลของเทศบาลจำนวนมาก ส่งผลให้เทศบาลมีรายได้เพิ่มขึ้น

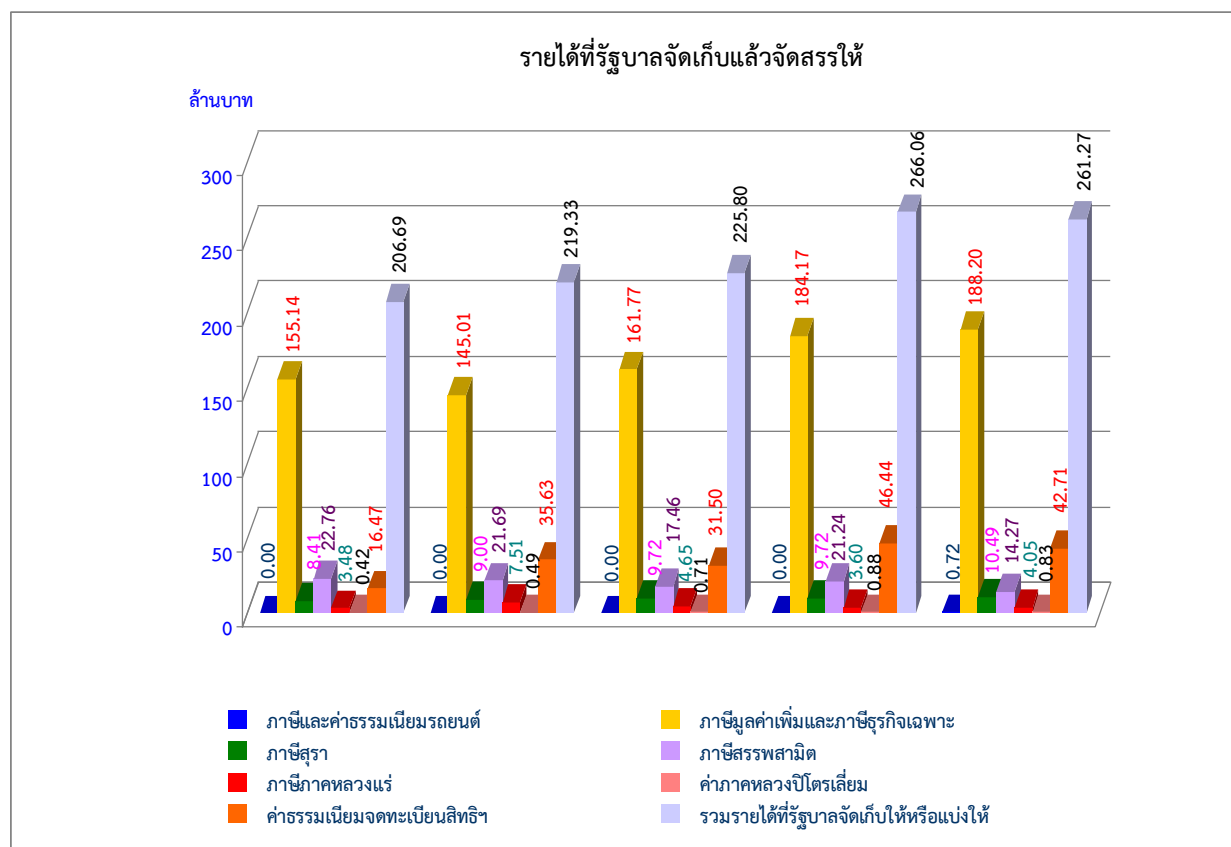
หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด มีรายได้ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 25.20 ล้านบาท เนื่องจากในปีงบประมาณ 2557 เทศบาลไม่มีรายได้จากประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำ (เงินแปะเจี๊ยะ) จากผู้มาทำสัญญาเช่าพื้นที่ตลาดเทศบาล 1 (ตลาดหลักเมือง) รายใหม่

หมวดรายได้จากทุน มีรายได้เพิ่มขึ้นจากค่าขายทอดตลาดทรัพย์สิน จำนวน 2.04 ล้านบาท โดยเป็น รายได้ที่เกิดขึ้นใหม่ ในปีงบประมาณ 2557 เนื่องจากเทศบาลได้ดำเนินการนำทรัพย์สินที่มีสภาพชำรุด เสื่อมสภาพ หมดความจำเป็น หรือหากใช้ในราชการต่อไปจะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก นำไปขายโดยวิธีทอดตลาด ตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม

ตารางที่ 3 โครงสร้างรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บให้หรือแบ่งให้

ประเภท	ปี 2553 (บาท)	ปี 2554 (บาท)	ปี 2555 (บาท)	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)
ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์	-	-	-	-	715,704.72
ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ	155,138,633.93	145,006,208.18	161,767,420.95	184,173,460.11	188,196,235.11
ภาษีสุรา	8,405,368.48	8,998,269.37	9,717,842.59	9,716,687.05	10,494,248.50
ภาษีสรรพสามิต	22,764,786.24	21,688,594.28	17,462,723.36	21,243,186.80	14,274,257.89
ภาษีภาคหลวงแร่	3,483,702.19	7,512,542.35	4,648,315.20	3,601,733.08	4,054,303.17
ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม	423,631.05	494,267.83	710,694.10	878,867.43	828,314.34
ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิฯ	16,472,897.26	35,632,690.49	31,496,967.85	46,442,902.71	42,709,517.97
รวมรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บให้หรือแบ่งให้	206,689,019.15	219,332,572.50	225,803,964.05	266,056,837.18	261,272,581.70

แผนภาพที่ 2 รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เทศบาล

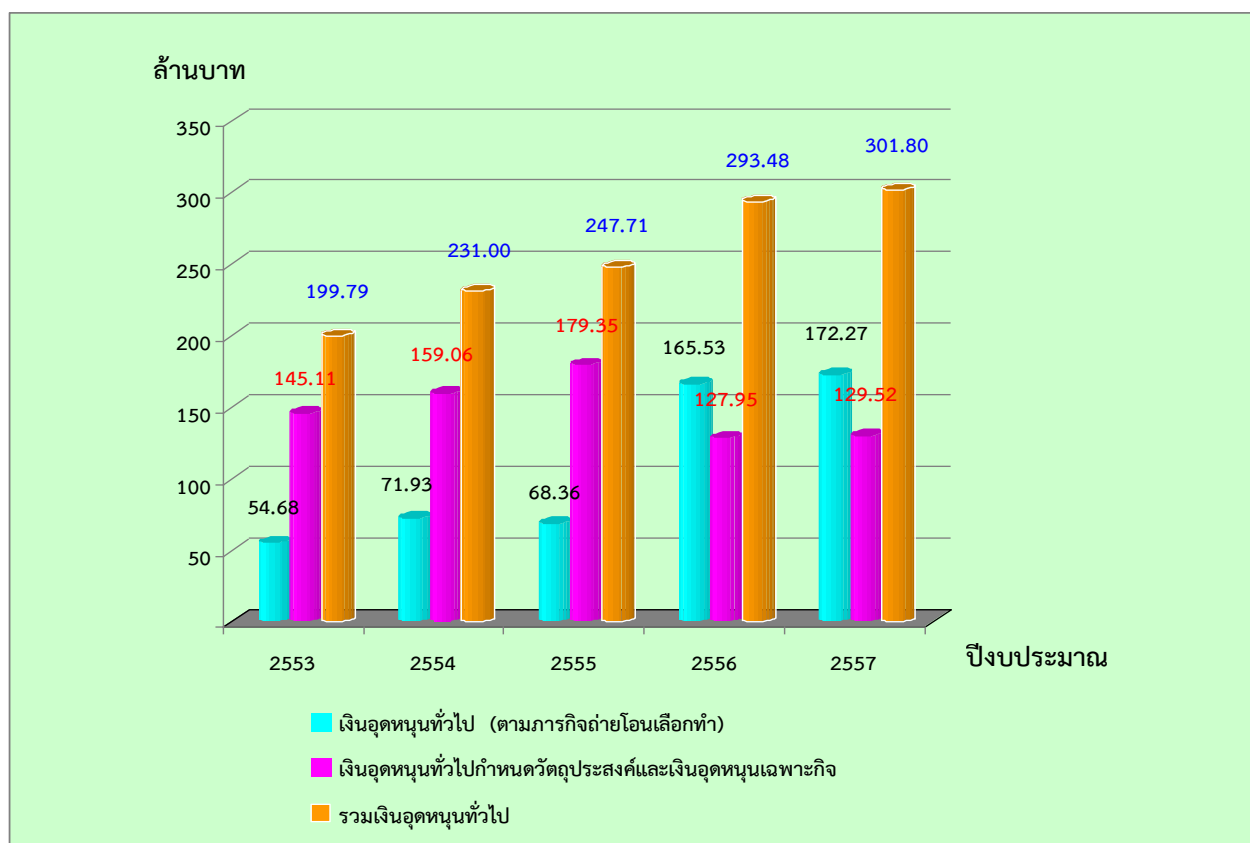

รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เทศบาล ภาพรวมลดลงจากปีที่ผ่านมา โดยในปีงบประมาณ 2557 ได้รับจัดสรร จำนวน 261.27 ล้านบาท ลดลงจากปีงบประมาณ 2556 จำนวน 4.78 ล้านบาท เนื่องจากปัจจัยทางการเมืองส่งผลกระทบโดยตรงต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและการใช้จ่ายภายในประเทศ ทำให้ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ประกอบกับผลประกอบการของภาคเอกชนไม่ขยายตัวเท่าที่ได้คาดการณ์ไว้ ทำให้การยื่นชำระภาษีจากกำไรสุทธิของผลประกอบการต่ำกว่าประมาณการ

ตารางที่ 4 รายได้จากเงินอุดหนุนทั่วไป

ประเภท	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
1. เงินอุดหนุนทั่วไป (ตามภารกิจถ่ายโอนเลือกทำ) (บาท)	54,682,585.00	71,933,944.00	68,360,849.00	165,533,811.00	172,274,465.00
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-63.40	31.55	-4.97	142.15	4.07
2. เงินอุดหนุนทั่วไปกำหนดวัตถุประสงค์และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (บาท)	145,110,020.45	159,064,306.86	179,352,454.53	127,949,804.78	129,520,572.08
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	187.74	9.62	12.75	-28.66	1.23
รวมเงินอุดหนุนทั่วไป (บาท)	199,792,605.45	230,998,250.86	247,713,303.53	293,483,615.78	301,795,037.08
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-0.02	15.62	7.24	18.48	2.83

แผนภาพที่ 3 รายได้จากเงินอุดหนุนทั่วไป

ภาพรวมรายได้จากเงินอุดหนุนทั่วไป (ตารางที่ 4 และแผนภาพที่ 3) จะเห็นได้ว่า ในปีงบประมาณ 2557 เทศบาลนครลำปางได้รับเงินอุดหนุนทั่วไปเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2556 จำนวน 8.31 ล้านบาท เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 2.83 โดยได้รับจัดสรรเพิ่มขึ้นจากเงินอุดหนุนทั่วไป (ตามภารกิจถ่ายโอนเลือกทำ) สำหรับการสนับสนุนบริการสาธารณสุข การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อาหารเสริม (นม) อาหารกลางวัน การส่งเสริมศักยภาพการจัดการศึกษาท้องถิ่น เงินเดือนครูและค่าจ้างประจำที่เพิ่มขึ้นประจำปี และได้รับเพิ่มขึ้นจากเงินอุดหนุนทั่วไปกำหนดวัตถุประสงค์และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การสนับสนุนสวัสดิการทางสังคมให้ผู้พิการ ค่าก่อสร้างอาคารเรียนและอาคารประกอบอาคารส้วมโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านแสนเมืองมูล) อีกทั้ง เทศบาลยังได้รับงบประมาณอุดหนุนจากกองทุนพัฒนาไฟฟ้า โรงไฟฟ้าแม่เมาะ จังหวัดลำปาง จำนวน 15 ล้านบาท เพื่อดำเนินโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณด้านหน้าอาคารศาลากลางจังหวัด (หลังเดิม)

ตารางที่ 5 ตัวชี้วัดโครงสร้างของรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง

สัดส่วนรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเองต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บ

ประเภท	ปี 2553 (ร้อยละ)	ปี 2554 (ร้อยละ)	ปี 2555 (ร้อยละ)	ปี 2556 (ร้อยละ)	ปี 2557 (ร้อยละ)
รายได้จากภาษีอากร ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บ	63.22	64.56	64.76	46.40	58.94
รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บ	14.18	16.36	13.94	15.42	15.26
รายได้จากทรัพย์สิน ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บ	13.96	12.34	14.63	13.00	16.99
รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บ	3.84	4.05	4.63	3.67	4.69
รายได้เบ็ดเตล็ด ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บ	4.80	2.69	2.04	21.51	2.25
รายได้จากทุน ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บ	-	-	-	-	1.87
รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

จากตารางที่ 5 ตัวชี้วัดโครงสร้างของรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง พบว่าสัดส่วนรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บที่มีอัตราร้อยละสูงสุด ได้แก่ รายได้จากภาษีอากร มีสัดส่วนร้อยละ 58.94 เนื่องจากการพัฒนาขีดความสามารถ การเพิ่มระดับความพยายามในการจัดเก็บรายได้อย่างต่อเนื่องเชิงประจักษ์ การปรับข้อมูลในทะเบียนทรัพย์สินที่เป็นปัจจุบัน ประกอบกับในปีที่ผ่านมา มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การลงทุนของภาคเอกชน ในเขตเทศบาลนครลำปางมีอัตราสูงขึ้น เป็นปัจจัยสนับสนุนการจัดเก็บภาษี ส่งผลให้รายได้จากภาษีอากรเพิ่มขึ้น

รองลงมา ได้แก่ รายได้จากทรัพย์สิน มีสัดส่วนร้อยละ 16.99 รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต ร้อยละ 15.26 รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ ร้อยละ 4.69 รายได้เบ็ดเตล็ด ร้อยละ 2.25 และรายได้จากทุน ร้อยละ 1.87 ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บ ตามลำดับ

2. สถานการณ์ด้านรายจ่าย

ในปีงบประมาณ 2557 เทศบาลมีรายจ่ายทั้งสิ้น จำนวน 573.55 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 2.37 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับรายจ่ายทั้งหมดในปีที่ผ่านมา พบว่ามีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.41 ทั้งนี้ รายจ่ายของเทศบาล แยกเป็น รายจ่ายตามงบประมาณ จำนวน 441.04 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 76.90 และรายจ่ายพิเศษ จำนวน 132.51 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 23.10 หากพิจารณาเฉพาะรายจ่ายตามงบประมาณ ปรากฏว่า เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 18.09 ล้านบาท โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.28 แยกเป็น รายจ่ายงบกลาง จำนวน 27.73 ล้านบาท รายจ่ายประจำ จำนวน 366.04 ล้านบาท และรายจ่ายเพื่อการลงทุน จำนวน 47.27 ล้านบาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนรายจ่ายตามงบประมาณ จะเห็นได้ว่ารายจ่ายประจำของเทศบาลอยู่ในระดับที่สูงถึงร้อยละ 82.99 รองลงมา คือ รายจ่ายเพื่อการลงทุน ร้อยละ 10.72 และรายจ่ายงบกลาง ร้อยละ 6.29 ตามลำดับ (ตารางที่ 6 และตารางที่ 7)

ตารางที่ 6 โครงสร้างรายจ่ายในภาพรวม

รายการ	ปี 2553 (บาท)	ปี 2554 (บาท)	ปี 2555 (บาท)	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)
1. รายจ่ายตามงบประมาณ	280,409,316.69	308,550,964.20	328,920,707.89	422,943,977.19	441,038,532.29
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-22.10	10.04	6.60	28.59	4.28
1.1 งบกลาง	19,748,878.02	17,872,795.66	15,360,187.38	22,371,995.44	27,732,295.89
1.2 รายจ่ายประจำ	250,599,330.77	257,516,962.77	270,494,218.65	352,927,000.49	366,037,079.11
1.3 รายจ่ายเพื่อการลงทุน	10,061,107.90	33,161,205.77	43,066,301.86	47,644,981.26	47,269,157.29
2. รายจ่ายพิเศษ	165,027,264.53	184,349,095.17	215,639,871.97	148,237,884.91	132,509,897.08
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	28.07	11.71	16.97	-31.26	-10.61
2.1 รายจ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ และเงินอุดหนุนที่กำหนด วัตถุประสงค์	145,116,850.45	159,064,306.86	179,352,454.53	127,949,804.78	129,520,572.08
2.1.1 งบกลาง	38,209,049.79	71,709,728.86	84,320,078.38	100,009,359.28	92,902,958.49
2.1.2 รายจ่ายประจำ	85,004,116.66	84,746,796.64	95,032,376.15	24,782,515.50	21,296,613.59
2.1.3 รายจ่ายเพื่อการลงทุน	21,903,684.00	2,602,781.36	0.00	3,157,930.00	15,321,000.00
2.2 รายจ่ายจากเงินสะสม	19,910,414.08	25,284,788.31	36,287,417.44	20,288,080.13	2,989,325.00
รายจ่ายทั้งหมด (ไม่รวมรายจ่ายจากเงินสะสม)	425,526,167.14	467,615,271.06	508,273,162.42	550,893,781.97	570,559,104.37
รายจ่ายทั้งหมด (รวมรายจ่ายจากเงินสะสม)	445,436,581.22	492,900,059.37	544,560,579.86	571,181,862.10	573,548,429.37
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-8.87	10.66	10.48	4.89	0.41

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบสัดส่วนรายจ่าย

รายการ	ปี 2553 (ร้อยละ)	ปี 2554 (ร้อยละ)	ปี 2555 (ร้อยละ)	ปี 2556 (ร้อยละ)	ปี 2557 (ร้อยละ)
1. รายจ่ายตามงบประมาณ	62.95	62.60	60.40	74.05	76.90
1.1 งบกลาง	7.04	5.79	4.67	5.29	6.29
1.2 รายจ่ายประจำ	89.37	83.46	82.24	83.44	82.99
1.3 รายจ่ายเพื่อการลงทุน	3.59	10.75	13.09	11.27	10.72
2. รายจ่ายพิเศษ	37.05	37.40	39.60	25.95	23.10
2.1 รายจ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจและ เงินอุดหนุนที่กำหนดวัตถุประสงค์	87.93	86.28	83.17	86.31	97.74
2.1.1 งบกลาง	23.15	38.90	39.10	67.46	70.11
2.1.2 รายจ่ายประจำ	51.51	45.97	44.07	16.72	16.07
2.1.3 รายจ่ายเพื่อการลงทุน	13.27	1.41	0.00	2.13	11.56
2.2 รายจ่ายจากเงินสะสม	12.07	13.72	16.83	13.69	2.26

ตารางที่ 8 สัดส่วนรายจ่ายตามงบรายจ่ายต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ)

ตัวชี้วัด	ปี 2553 (ร้อยละ)	ปี 2554 (ร้อยละ)	ปี 2555 (ร้อยละ)	ปี 2556 (ร้อยละ)	ปี 2557 (ร้อยละ)
รายจ่ายงบกลางต่อรายจ่ายจริง	7.04	5.79	4.67	5.29	6.29
รายจ่ายงบบุคลากรต่อรายจ่ายจริง	41.81	38.51	38.81	47.71	48.37
รายจ่ายงบดำเนินการต่อรายจ่ายจริง	40.13	40.29	39.73	32.52	29.71
รายจ่ายงบเงินอุดหนุนต่อรายจ่ายจริง	3.89	4.64	3.65	3.21	4.56
รายจ่ายงบรายจ่ายอื่นต่อรายจ่ายจริง	3.54	0.02	0.05	0.01	0.35
รายจ่ายงบลงทุนต่อรายจ่ายจริง	3.59	10.75	13.09	11.26	10.72

จากตารางที่ 8 สัดส่วนรายจ่ายตามงบรายจ่ายต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ) พบว่าในปีงบประมาณ 2557 งบบุคลากรของเทศบาลมีรายจ่ายจริง คิดเป็นร้อยละ 48.37 โดยจะสังเกตได้ว่าในปีงบประมาณ 2553 และปีงบประมาณ 2556 - 2557 งบบุคลากรมีสัดส่วนรายจ่ายสูงมากกว่าร้อยละ 40 จากสัดส่วนดังกล่าวจะเห็นได้ว่าไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 35 ประกอบกับประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง การจําแนกรายการค่าใช้จ่ายเงินเดือน ประโยชน์ตอบแทนอื่น และค่าจ้างของพนักงานส่วนท้องถิ่นและลูกจ้าง ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2544 กำหนดให้จ่ายเป็นเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว และเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นของข้าราชการหรือพนักงานท้องถิ่น ลูกจ้าง และพนักงานจ้าง โดยคำนวณและตั้งจ่ายให้ครบทั้ง 12 เดือน หรือ 1 ปี โดยมีให้สูงกว่าร้อยละ 40 ของเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี

จากสัดส่วนงบบุคลากรต่อรายจ่ายจริงที่ปรากฏข้างต้น เป็นการคำนวณโดยนำเอาเงินเดือนบุคลากรทางการศึกษา ที่จ่ายจากเงินอุดหนุนทั่วไป และค่าตอบแทนผู้บริหารฝ่ายการเมืองมารวมคำนวณ อีกทั้ง ยังไม่ได้นำค่าใช้จ่ายบุคลากรบางประเภทซึ่งตั้งจ่ายอยู่ในงบกลางมารวมคำนวณด้วย ดังนั้น หากคำนวณตามหลักการตั้งงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานบุคลากร ตามรายการที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นฯ ดังกล่าวข้างต้น งานระเบียบและสถิติการคลัง ฝ่ายการเงินและบัญชี กองคลัง จึงได้คำนวณค่าใช้จ่ายในการบริหารบุคลากรของเทศบาล ที่จ่ายจากรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนทุกประเภท ปีงบประมาณ 2557 มียอดจ่ายจริงรวมทั้งสิ้น จำนวน 133,250,234.59 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.21 ของรายจ่ายจริงตามงบประมาณ (ไม่รวมอัตราว่างตามแผนอัตรากำลัง)

ตารางที่ 9 สัดส่วนรายจ่ายตามแผนงานต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ)

ตัวชี้วัดโครงสร้างรายจ่ายตามแผนงาน

ตัวชี้วัด	ปี 2553 (ร้อยละ)	ปี 2554 (ร้อยละ)	ปี 2555 (ร้อยละ)	ปี 2556 (ร้อยละ)	ปี 2557 (ร้อยละ)
รายจ่ายแผนงานบริหารทั่วไปต่อรายจ่ายจริง	19.26	17.39	18.35	17.39	14.59
รายจ่ายแผนงานการรักษาความสงบภายในต่อรายจ่ายจริง	4.46	4.45	4.90	3.96	3.79
รายจ่ายแผนงานการศึกษาต่อรายจ่ายจริง	16.57	15.87	18.49	32.59	33.66
รายจ่ายแผนงานสาธารณสุขต่อรายจ่ายจริง	5.78	5.72	5.22	4.10	4.04
รายจ่ายแผนงานสังคมสงเคราะห์ต่อรายจ่ายจริง	1.21	1.07	1.19	0.69	0.81
รายจ่ายแผนงานเคหะและชุมชนต่อรายจ่ายจริง	35.32	35.61	37.07	27.88	29.36
รายจ่ายแผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชนต่อรายจ่ายจริง	1.42	1.22	0.70	0.55	0.75
รายจ่ายแผนงานศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการต่อรายจ่ายจริง	3.99	8.45	4.53	3.55	2.97
รายจ่ายแผนงานอุตสาหกรรมและการโยธาต่อรายจ่ายจริง	3.45	3.29	3.74	2.59	2.41
รายจ่ายแผนงานการพาณิชย์ต่อรายจ่ายจริง	1.50	1.14	1.14	1.41	1.33
รายจ่ายแผนงานงบกลางต่อรายจ่ายจริง	7.04	5.79	4.67	5.29	6.29

ในปีงบประมาณ 2557 สัดส่วนรายจ่ายตามแผนงานต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ) ที่มีอัตราร้อยละสูงสุด ได้แก่ แผนงานการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 33.66 เนื่องจากเทศบาลมีหน้าที่รับผิดชอบโรงเรียนเทศบาลจำนวน 6 แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 แห่ง มีบุคลากรทางการศึกษา จำนวนประมาณ 260 คน ประกอบกับผู้บริหารมีนโยบายด้านการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เด็กในเขตเทศบาลได้มีโอกาสเข้าเรียน การสนับสนุนงบประมาณให้กับเด็กที่ด้อยโอกาส การขยายโอกาสทางการศึกษา และการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลในสังกัด โดยเทศบาลได้ดำเนินโครงการทางด้านการศึกษา เช่น โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โครงการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ โครงการส่งเสริมและพัฒนาศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้ตามมาตรฐาน ฯลฯ

รองลงมา ได้แก่ แผนงานเคหะและชุมชน คิดเป็นร้อยละ 29.36 จะเห็นได้ว่ามีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากผู้บริหารคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ จึงมีนโยบายด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในเขตเทศบาลนครลำปาง ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวก และความปลอดภัย โดยได้จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดบริการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ให้มีแสงสว่างสาธารณะ ก่อสร้างปรับปรุงถนนและท่อระบายน้ำ ติดตั้งไฟสัญญาณเตือนกระพริบ ปรับปรุงระบบสัญญาณไฟจราจร และการขยายเขตไฟฟ้าพัฒนาและสายดับเป็นจำนวนหลายรายการ ตลอดจนการปรับปรุงอาคารสถานที่ และเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้มีสภาพที่ดี มีความพร้อมในการให้บริการแก่ประชาชน

3. ดุลการคลัง

ในปีงบประมาณ 2557 เทศบาลมีงบประมาณเกินดุลรวมทั้งสิ้น จำนวน 98.77 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 17.22 ของรายจ่ายทั้งหมด โดยเกินดุลการคลังในงบประมาณ จำนวน 101.76 ล้านบาท และขาดดุลการคลังนอกงบประมาณ (รวมรายจ่ายจากเงินสะสม) จำนวน 2.99 ล้านบาท ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2553 เป็นต้นมา เทศบาลมีดุลการคลังรวมเกินดุล เนื่องจากรายได้ในงบประมาณสูงกว่ารายจ่าย ประกอบกับเทศบาลมีแนวโน้มการใช้จ่ายจากเงินสะสมลดลง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2556 เป็นต้นมา สำหรับปีงบประมาณ 2557 เทศบาลใช้จ่ายจากเงินสะสม จำนวน 2.99 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 17.30 ล้านบาท โดยเทศบาลได้นำเงินสะสมไปใช้จ่ายเป็นเงินเดือนพนักงานเทศบาลที่มีการปรับเปลี่ยนขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล เงินค่าตอบแทนพิเศษตามโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด และเงินบำเหน็จปกติของลูกจ้างประจำ อีกทั้ง ในปีงบประมาณ 2557 ไม่มีโครงการก่อสร้างที่จ่ายจากเงินสะสมแต่อย่างใด

ตารางที่ 10 ดุลการคลัง

รายการ	ปี 2553 (บาท)	ปี 2554 (บาท)	ปี 2555 (บาท)	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)
1. ดุลการคลังในงบประมาณ (1 = 1.1-1.2)	54,581,351.55	69,983,729.41	57,378,399.07	137,262,428.28	101,763,275.87
1.1 รายได้	334,990,668.24	378,539,693.60	386,299,106.96	560,206,405.47	542,801,808.16
1.2 รายจ่าย	280,409,316.69	308,550,964.20	328,920,707.89	422,943,977.19	441,038,532.29
2. ดุลการคลังนอกงบประมาณ (ไม่รวม รายจ่ายจากเงินสะสม) (2 = 2.1-2.2)	-6,830.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.1 รายได้เงินอุดหนุนที่กำหนด วัตถุประสงค์และรายได้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	145,110,020.45	159,064,306.86	179,352,454.53	127,949,804.78	129,520,572.08
2.2 รายจ่ายเงินอุดหนุนที่กำหนด วัตถุประสงค์และรายจ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	145,116,850.45	159,064,306.86	179,352,454.53	127,949,804.78	129,520,572.08
3. ดุลการคลังนอกงบประมาณ (รวมรายจ่ายจากเงินสะสม) (3 = 2-3.1)	-19,925,244.08	-25,284,788.31	-36,287,417.44	-20,288,080.13	-2,989,325.00
3.1 รายจ่ายจากเงินสะสม	19,918,414.08	25,284,788.31	36,287,417.44	20,288,080.13	2,989,325.00
4. ดุลการคลัง (ไม่รวมรายจ่ายจาก เงินสะสม) (4 = 1+2)	54,574,521.55	69,988,729.41	57,378,399.07	137,262,428.28	101,763,275.87
5. ดุลการคลัง (รวมรายจ่ายจากเงินสะสม) (5 = 1+3)	34,656,107.47	44,703,941.10	21,090,981.63	116,974,348.15	98,773,950.87
6. รายได้สูงกว่ารายจ่าย (ในงบประมาณ) (ร้อยละ)	19.46	14.97	17.44	32.45	23.07
7. รายได้สูงกว่ารายจ่าย (ในงบประมาณ+ นอกงบประมาณ ไม่รวมเงินสะสม) (ร้อยละ)	12.83	11.17	11.29	24.92	17.84
8. รายได้สูงกว่ารายจ่าย (ในงบประมาณ+ นอกงบประมาณ รวมเงินสะสม) (ร้อยละ)	7.78	6.86	3.87	20.48	17.22

4. หนี้สินและภาระหนี้

จากงบหนี้สิน พบว่า ในปีงบประมาณ 2557 เทศบาลมียอดหนี้สินคงค้าง จำนวน 72.40 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.42 ของรายการตามงบประมาณ และภาระหนี้สิน จำนวน 9.48 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.15 ของรายการตามงบประมาณ (ตารางที่ 11) สำหรับรายการหนี้สินและภาระหนี้ของเทศบาล มีจำนวน 2 โครงการ ได้แก่ เงินกู้จากธนาคารออมสิน (กองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค) เพื่อก่อสร้างห้องสมุดประชาชน มีหนี้สินคงค้าง จำนวน 2.59 ล้านบาท และเงินกู้กองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล (ก.ส.ท.) เพื่อก่อสร้างตลาดสดเทศบาล 1 (ตลาดหลักเมืองใหม่) พร้อมครุภัณฑ์ มีหนี้สินคงค้าง จำนวน 69.81 ล้านบาท ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ 2557 เทศบาลได้ชำระหนี้ให้แก่กองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล (ก.ส.ท.) เพื่อเป็นค่าก่อสร้างและปรับปรุงตลาดเทศบาล 3 (ตลาดรัชฎา) จำนวน 0.64 ล้านบาท เป็นการจ่ายชำระปีที่ 10 เป็นปีสุดท้าย (ตารางที่ 12)

ทั้งนี้ เมื่อคาดการณ์ในปีงบประมาณ 2558 เทศบาลมีภาระหนี้สินที่จะต้องชำระ รวมทั้งสิ้นจำนวน 8.79 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.69 ของประมาณการรายการตามงบประมาณ แยกเป็น ชำระหนี้เงินกู้จากธนาคารออมสิน (กองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค) เพื่อก่อสร้างห้องสมุดประชาชน จำนวน 0.89 ล้านบาท และชำระหนี้เงินกู้กองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล (ก.ส.ท.) เพื่อก่อสร้างตลาดสดเทศบาล 1 (ตลาดหลักเมืองใหม่) พร้อมครุภัณฑ์ จำนวน 7.90 ล้านบาท

ตารางที่ 11 หนี้สินและภาระหนี้

รายการ	ปี 2553 (บาท)	ปี 2554 (บาท)	ปี 2555 (บาท)	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)
หนี้สินคงค้าง	8,130,554.00	6,744,554.00	5,358,554.00	81,411,554.00	72,400,468.68
หนี้สินคงค้างต่อรายการ ตามงบประมาณ (ร้อยละ)	2.90	2.19	1.63	19.25	16.42
ภาระหนี้สิน	1,761,962.00	1,709,830.00	1,667,663.00	1,863,418.00	9,482,041.91
- คืนเงินต้น	1,386,000.00	1,386,000.00	1,386,000.00	1,386,000.00	9,011,085.32
- รายการดอกเบี้ยเงินกู้	375,962.17	323,830.13	281,663.04	477,417.16	470,956.59
ภาระหนี้สินต่อรายการ ตามงบประมาณ (ร้อยละ)	0.63	0.55	0.51	0.44	2.15

ตารางที่ 12 รายการหนี้สินและภาระหนี้

รายการ	สัญญา เลขที่	ปีที่สิ้นสุด สัญญา	เงินต้นค้างชำระ				
			ปี 2553 (บาท)	ปี 2554 (บาท)	ปี 2555 (บาท)	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)
1. เงินกู้จากธนาคารออมสิน (กองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค) เพื่อก่อสร้าง <u>ห้องสมุดประชาชน</u> จำนวน 9,264,554 บาท กำหนดระยะเวลาการกู้ยืม 15 ปี โดยมีระยะเวลาปลอดหนี้เงินกู้ 3 ปี นับตั้งแต่วันเบิกเงินกู้งวดแรก อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 6.10 ต่อปี	11/2545 ลงวันที่ 31 พ.ค. 2545	ปีงบประมาณ 2560	5,554,554	4,812,554	4,070,554	3,328,554	2,586,554
2. เงินกู้กองทุนส่งเสริมกิจการ เทศบาล (ก.ส.ท.) เพื่อก่อสร้าง และปรับปรุง <u>ตลาดเทศบาล 3</u> (ตลาดรัชฎา) จำนวน 6,440,000 บาท กำหนดระยะเวลาส่งใช้คืน ภายในกำหนด 10 ปี นับตั้งแต่ ได้รับเงินกู้ครบถ้วนตามสัญญาแล้ว	1848/42/2546 ลงวันที่ 24 มิ.ย. 2546	ปีงบประมาณ 2557	2,576,000	1,932,000	1,288,000	644,000	-
3. เงินกู้กองทุนส่งเสริมกิจการ เทศบาล (ก.ส.ท.) เพื่อก่อสร้าง <u>ตลาดสดเทศบาล 1 (ตลาด</u> <u>หลักเมืองใหม่)</u> พร้อมครุภัณฑ์ ระยะเวลา 10 ปี นับตั้งแต่ได้รับ เงินกู้ครบถ้วนตามสัญญาแล้ว (รับเงินกู้ครบถ้วนในปีงบประมาณ 2556 วันที่ 23 พ.ย. 55)	732/56/2553 ลงวันที่ 9 ก.พ. 2553	ปีงบประมาณ 2566	-	-	-	77,439,000	69,813,915
รวม			8,130,554	6,744,554	5,358,554	81,411,554	72,400,469

5. เงินสะสม

จากข้อมูลยอดเงินสะสม (ตารางที่ 13) แสดงให้เห็นว่าในปีงบประมาณ 2557 เทศบาลมียอดเงินสะสมรวม (ไม่รวมทุนสำรอง) จำนวน 435.24 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณที่ผ่านมา จำนวน 86.32 ล้านบาท มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.74 เป็นเงินฝาก ก.ส.ท. จำนวน 95.04 ล้านบาท เมื่อหักภาระผูกพัน และการกันสำรองแล้ว จะเหลือเงินสะสมที่สามารถจ่ายได้ ณ วันที่ 30 กันยายน 2557 จำนวน 315.61 ล้านบาท ทั้งนี้ หากเทศบาลมีความประสงค์จะใช้จ่ายจากเงินสะสม จะต้องกันเงินไว้ใช้จ่ายสำหรับรายจ่ายประจำที่ต้องจ่ายตามระเบียบฯ เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ฯลฯ รวมถึงรายจ่ายที่จำเป็นกรณีฉุกเฉิน

ตารางที่ 13 เงินสะสม

รายการ	ปี 2553 (บาท)	ปี 2554 (บาท)	ปี 2555 (บาท)	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)
1. เงินสะสมรวม (ไม่รวมทุนสำรอง)	225,091,449.31	262,138,848.32	280,765,979.05	348,914,597.90	435,237,373.71
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	13.51	16.46	7.11	24.27	24.74
หัก 1.1 เงินฝาก ก.ส.ท.	71,354,424.33	75,593,251.90	80,704,796.52	84,817,844.73	95,043,307.34
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2.71	5.94	6.76	5.10	12.06
หัก 1.2 เงินสะสมรูปแบบอื่นๆ	13,556,281.09	12,350,831.14	13,607,957.76	17,950,049.94	24,583,345.17
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-25.45	-8.89	10.18	31.91	36.95
1.3 ยอดเงินที่อนุมัติให้ จ่ายขาดเงินสะสมแล้ว (แต่ยังไม่ได้ เบิกจ่าย) (1.3 = 1.-1.1-1.2-1.4)	23,498,592.18	24,484,382.00	16,596,400.00	0.00	0.00
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	4.59	4.20	-32.22	-100.00	0.00
1.4 เงินสะสมที่สามารถจ่ายได้ (1.4 = 1.-1.1-1.2-1.3)	116,682,151.71	149,710,383.28	169,856,824.77	246,146,703.23	315,610,721.20
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	32.31	28.31	13.46	44.91	28.22
2. ทุนสำรองเงินสะสม (25% ของเงินที่ตกเป็นเงินสะสม)	120,869,622.33	132,565,029.68	152,754,241.95	187,069,849.02	212,510,667.99
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	13.27	9.68	15.23	22.46	13.60

6. ความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- เทศบาลควรแสวงหาแหล่งรายได้ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น ควรมีการทบทวนเทศบัญญัติเกี่ยวกับจัดเก็บค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต อาจมีการปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมให้มีความสอดคล้องกับต้นทุนของการให้บริการ เพื่อเพิ่มสัดส่วนของรายได้ที่จัดเก็บเองให้สูงขึ้น โดยในส่วนของรายได้จากภาษีควรมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ควรเพิ่มช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษี การให้บริการชำระภาษีผ่านธนาคารอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเครือข่ายในการขอความร่วมมือ และการให้ความร่วมมือเมื่อได้รับการร้องขอจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการพัฒนาเพิ่มศักยภาพในการจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพ มีการติดตามเร่งรัดการจัดเก็บภาษีอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ในส่วนของค่าธรรมเนียม ควรตรวจสอบสภาพอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ หรือจัดหาใหม่เพิ่มเติม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการให้บริการ และควรมีการออกสำรวจภาคสนาม เพื่อให้ได้ผู้ชำระค่าธรรมเนียมครอบคลุมและทั่วถึง

- เทศบาลควรให้การสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชน โดยอำนวยความสะดวกทั้งในเรื่องของการดำเนินการตามกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ การบริการด้านสาธารณูปโภค การให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนการเพิ่มเครือข่ายและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ประกอบการ เช่น การเชิญให้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมของเทศบาล การรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะ เป็นต้น รวมถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการให้ความร่วมมือชำระภาษี ค่าธรรมเนียม ฯลฯ ซึ่งเป็นผลทำให้เทศบาลมีรายได้จากภาษีเพิ่มมากขึ้น

- เทศบาลควรปรับลดรายจ่ายประจำที่ไม่มีความจำเป็นต้องจ่าย โดยพิจารณาจากสถิติข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณ ตลอดจนควรรณรงค์ให้บุคลากรมีการใช้วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้โดยประหยัดตามความจำเป็นอย่างเต็มประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับโครงการที่ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นลำดับแรก โครงการที่สามารถเสริมสร้างเพิ่มพูนรายได้ให้กับประชาชน โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร และการให้บริการของเทศบาล โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด

- เทศบาลควรปรับปรุงพัฒนาการบริการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้มาใช้บริการได้รับความสะดวก รวดเร็ว และมีความพึงพอใจสูงสุดต่อการบริการของเทศบาล โดยการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร ผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้บริการของเทศบาลได้มีความรู้ความเข้าใจในการให้บริการเพิ่มมากขึ้น เช่น เรื่องการให้บริการที่มีความถูกต้องเป็นมาตรฐานเดียวกัน การให้บริการอย่างเสมอภาค ความรวดเร็วในการให้บริการ ความสุภาพการมีมิตรไมตรี มีความเอาใจใส่ต่อผู้มาใช้บริการ เป็นต้น

